

פניני הרמא

יו"ל ע"י "קהילת הרמה" בירושלים עיה"ק תובכ"א
שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

בנשיאות עט"ר מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

מפניני רבינו:

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך. (מד. יח.), במדרש (צג, ז) נזכר גודל הגבורה של שבטי יה למעלה מדרך הטבע, יהודה כיון שכעס נשרו שיניהם של כולם, כיון שבעט נעשתה הארץ תלמים תלמים, ועוד שם מה עשה יוסף באותה שעה אותו עמוד של אבן שהיה יושב עליו בעט בו ועשאו גל של צרורות, וכן בפרשת מקץ עיי"ש גבורתו של מנשה, ועוד כהנה רבות אצל האבות הק'. ונראה שכל גבורה זו לא כח גשמי אלא כח רוחני של יראת שמים, וכמו שכתוב בתהלים שחל ותפן תדרוך וכו' כי בי חשק וכו', והוא הנאמר כי עזי וזמרת יה.

ובזה יובן מה דאיתא עוד במדרש שם: באותה שעה אחז יהודה חרבו לשלפה מתערה ואינה נשלפת לו, אמר יהודה ודאי זה ירא שמים הוא ע"כ, הרי שכל הגבורה היתה בכח רוחני נגד שונאי ה' בכח יר"ש, על כן מי שהיה ירא שמים כמותם, לא הועיל כלל. והבן.

(מתוך ספר בית אב עה"ת ח"א)

ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם. (מו. ל.), היה זה בשעה שקרא יעקב קרי"ש כמבואר בפוסקים שבאמירת בכל נפשך יצייר לו מסי"נ לקידוש ה', ואיתא ביוסף אומץ בשם אא"ז רבי יוסלמן זצ"ל שעה שאדם מוסר נפשו לקדו"ה צריך שיעשה כן באהבה עיי"ש, על כן עתה שחלף אבלו של יעקב אבינו וחזר לו רוה"ק ועידנא חרוותא היה לו רגע ראוי למסור נפשו על קידו"ה ביתר שאת. ומבואר בחובות הלבבות שער אהבת ה' פרק ב' כי אהבה ושמחה צמודים זה לזה.

[ושמעתי דבר נפלא מתלמידי קעלם שכשהוציאו אותם ליהרג על קידוש ה' הלכו ביחד עם רבם מתוך שירה וריקוד של ניגון ההקפות בשמחת תורה, עד שהרוצחים ימ"ש השתוממו על זה, והמתינו עד שהקדושים אמרו להם הננו מוכנים! וכן ידוע מהגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל שכשהוציאוהו ליהרג על קידו"ה ביחד עם קהילתו דרש לפנייהם להיות בשמחת הנפש, ד' ינקום דמם!

ואיתא בגמרא ברכות דף ס"א שכשסרקו בשרו של רבי עקיבא קיבל עליו מלכות שמים, ושם בירושלמי מוסיף "בשמחה", והוא כמשנ"ת.

(מתוך ספר בית אב עה"ת ח"ב)

* * *

קול רבינו [מאמרי השקפה ומוסר]:

מאמר "מכירת יוסף"

[מתוך ספר בית אב שיחות החדש – נאמר בשנת תשע"ג לפ"ק]

הדפסנו כאן מאמר זה, מלבד היותו מדובר בפרשת השבוע, גם נזכר בו קצת מחומר הענין של איסור מסירה [מצד מידת ההשחתה שבו], שכידוע בעוה"ר התרבה בתקופה האחרונה בענין חוקי הממשלות למיניהם בעקבות הקורונה, וד"ל

וכדי להבין קצת ענין מכירת יוסף, שבטי יה דנוהו כרודף על כלל ישראל, ודנו דין סנהדרין כמבואר בחז"ל, וגם שתפו את הקב"ה, וראו נגד עיניהם רק הדין תורה, ומסתבר שגם עכשיו לא התחרטו על זה.

[וחשובני שאולי זה הענין של עשרה הרוגי מלכות שנדונו על מכירת יוסף ליהרג ואמרו לשאול בשמים אם נדונו לכך, ונאמר להם שכן הם נדונים, וכי בשעה שיש גזירה שואלים בשמים? ונראה משום שידעו ששבטי קה דנו דין תורה, וא"כ מה שייך עונש על זה, לכן שאלו, כי ודאי היה בכח קדושתן לבטל גזירה זו].

וצ"ל שאמנם פסקו ד"ת לפי מה שעניי הדיינים רואים, אבל העלימו עין שיש כאן גם חטא בין אדם לחבירו לצער את יוסף, ועל זה באמת התוודו ואמרו "אבל אשמים אנחנו על אחינו

פרשה זו שנפגשו האחים עם יוסף משמע שזו היתה רמז לגאולה העתידה ע"י משיח צדקנו, כן הוא משמעות ההפטורה בענין עץ יוסף ועץ יהודה וחבריו שנהיו לאחדים, וכבר איתא במפרשים שזה יהיה לעת"ל כשתחזור מלכות דוד לעולם, וענין משיח של יוסף ומשיח בן דוד. וכן הוא במדרש (סוף פרשה צג) דכמו שיוסף התוודע לאחיו מתוך בכיה, כן יהיה לגאולה העתידה כמו שנאמר בבכי יבואו וברחמים ותחנונים אבילים.

והמשמעות הוא שכל ענין מכירת יוסף שקדם לזה וגרם לזה, מורה על מצב כלל ישראל בעקבתא דמשיחא, וכמאמרם ז"ל עה"פ וירד יהודה (לה. א.), ויוסף הובא מצרימה (לט. א.), ויהודה הולך והוליד משיח ע"י מעשה תמר.

אשר ראינו בצרת נפשו בהתחננו ולא שמענו" וגו' (מב. כא.), והיינו שאמנם הצדיקן הד"ת בעצמם, אבל שכחו את המתלווה להד"ת, ענין הרחמים והתחננונים שלפעמים זה מכריע הדין, ואפשר נשתנה הדין עי"ז, ולקיים הדין באופן אחר.

הנה אליהו הנביא היה שכיח אצל ריב"ל והפסיק לבא מחמת שהיה מעשה שהגוים יחדו אחד מהם למסור לידם להרגו ואם לאו יהרגו כולם (ירושלמי תרומות סוף פרק ח), ואיתא בהלכה מהירושלמי שמותר למסור, וכן ענה ר' ינאי לאליהו הנביא שכדין עשה, אלא שאמר לו אליהו וכי משנת חסידים הוא ולא רצה עוד להראות לר' ינאי.

ומה לנו גדול מתמר שידעה שכשישרפוה יאבד משיח, ואמרה יפיל עצמה לכבשן האש ואל ילבין פני חבריו ברבים (ברכות דף מג:): [ומשמע מתוספות סוטה (דף י: ד"ה נוה) שלהלכה נלמד כן], נמצא לפעמים משתנה הדין, וכמו שעשתה תמר, וניסתה להנצל באופן אחר ע"י הכר נא [ומכל שכן בדין רודף, דהלא הלכה היא אם אפשר להציל באבר אחד כו'].

ושבטי קה לא היו סתם עקשנים, ובודאי רצו לעשות כדין וכשאמר יהודה לא להרגו בידים אלא ע"י גרמא הודו מיד, וכשאמר יהודה מוטב למוכרו הסכימו מיד, כי כל זה שייך לד"ת, אבל דבר אחד שכחו, להתחשב בהתחננונים ולהמעט הצער, ובזה הודו שאשמו וע"ז נדונו "הרוגי מלכות.

[וידוע המעשה של הגאון רבי מרדכי באנעט זצ"ל (רבו של מרן החת"ס זצ"ל) מה שאמר להחת"ס בחלום, שיעץ לחתן לבטל שידוך אע"פ שודאי פסק כדין תורה, אבל לא הועיל והוצרך לעשות תיקון לפייס הכלה].

ואגב יש להעיר כי לדאבונו בדורינו, אם מצד אחד יש תורה ויש חסד, אבל ענין הלבנת פנים וגרימת צער שהוא איסור נורא, נשכח לגמרי גם במחנה היראים, לא נמנעים כלל לבזות אחד את חבריו אם ההלבנת פנים נדמה לו מצוה, פשקוילים והוצאת שם רע באופנים שלא הותר כלל נעשה היתר, ולא עולה על הדעת להתבונן

שצריכים לעשות המצוה באופן אחר, ולא נזכרים כלל במה שאמרו ז"ל (סנהדרין דף נח:): "הסוטר לועז של ישראל כאילו סוטר לועז של שכניה", כי האדם צלם אלקים.

ונראה שחטא של בין אדם לחבירו חמור מחטא בין אדם למקום שיש לה כפרה במחשבה בעלמא לשוב, עכ"פ שהוא בלא חטא לענין שם חטא, וכדאיתא ברמב"ם בהלכות תשובה (פ"ב ה"ב) - ואם כי בודאי צריך לתקן, אבל מעצם החטא כבר שב, ושמו לא שם "חוטא" אלא "בעל תשובה" אפילו שב רק ברגע לפני מיתתו - אבל חטא שבין אדם לחבירו לא מהני תשובה עד שירצה את חבריו. והוא שאמר יהודה וחטאתי לאבי כל הימים (מד. לב.), ופירש"י בעולם הבא, והבן.

ובימינו ר"ל נתרבו מוסרים בישראל, אשר זכורני שבימי נעורים על מסירה כל דהו נודעזע כלל ישראל, ואפילו הרחוקים מן החרדים נמנעו מלמסור ישראל לערכאות ר"ל, ועכשיו הכל הפקר.

וכן ראינו אצל רבותינו, כידוע אותה אסיפה שקרא מרן (הגרי"ז מכריסק) זצ"ל בכריסק אודות מצב השוחטים שהיתה נחוצה לעשות גדרים, וכשראה מרן שאחד מן השוחטים האלה נכנס גם כן לאסיפה מרן זצ"ל לא רצה להכנס, וכשטענו העסקנים ומה יהיה עם תיקון השחיטה אמר ע"י הלבנת פנים לא יוכל להיות תיקון!

וממין החזו"א זצ"ל אני יודע שאמר שמימיו לא נתן עצה לחבירו אם עי"ז יהיה צער לאדם אחר [משמע לפעמים שב ואל תעשה עדיף, ואפילו אם בעצם יש צורך של תיקון].

והדרינן לעניננו, במה שאמר יוסף לאחיו "ואתם אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה וגו': וישלחני אלקים לפניכם לשום לכם שארית ולהחיות לפליטה גדולה: לא אתם שלחתם אותי הנה כי אם אלקים" וגו' (מה. ה - ח), מהו ביאור הדברים, ומה אמר אל תעצבו, הא לא רצה להרגיז אותם, אלא חידש בזה יוסף כי איך יתכן שממעשה חטא תצמח ישועה, אלא ודאי מה שמכרתם אותי היה לכם טעם משפט לזה, ואע"פ שטעיתם הרי כיון שהקב"ה השלים המעשה

שלכם לטובה, מוכח מילתא שעשיתם כדין תורה בגוף המכירה, ולכן גמרה הקב"ה לטוב, והיא היתה הנחמה שיוסף אמר להם, ולכן אמר אל תעצבו [ומה שחטאו ונענשו, הוא ע"י שלא לקחו בחשבון את הצער שלו ושל אביו, על זה נענשו וכמבואר].

ובלימוד היוצא כי האדם צריך להתבונן במעשיו לעשות כד"ת, אבל להתבונן שלא יגרום צער לחבירו, והוא שאמרו בסנהדרין (דף צח:) מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח יעסוק בתורה וגמ"ח, ותורה עצמה תחילתה וסופה גמ"ח, כמאמרם ז"ל (סוטה דף יד.).

יכירו וידעו כל יושבי תבל...

בתקופה האחרונה שוב התגלה כבוד מלכות שמים לעיני העמים, כאשר הראה הקב"ה את גדלו וגבורתו לעיני כל יושבי תבל, בהתחדש להם הפחד והבהלה ממחלת הקורונה ה' ירחם ויגן על עמו ישראל, ומצד שני אצל רבים שורה בלבול מסויימת ואי-בהירות, בנושא ההשקפה הנכונה איך להתייחס לדברים אלו. בעת הזאת נפרוש כפינו בהודאה להקב"ה על שהותיר לנו שריד ופליט מדור הקודם, העומד לנו נר לרגלנו כבר למעלה מיובל שנים, ובפרט בתקופות מבולבלות אלו, להאיר ליבנו בדברי חיזוק ואמונה, ה"ה כבוד רבינו הגדול עט"ר מרן ראש הישיבה שליט"א, שדבריו - בפרט בתקופות אלו - הם כמים קרים על נפש עיפה.

וכאשר כבר נשא מרן שליט"א את נעומיו בראשית תקופת הקורונה, דבריו נשאו כנפיים בכל קצוי תבל, ורבים רעשו וגם געשו לאמר דברי אלקים חיים הם וניכרים דברי אמת, ומאז הם מוסיפים לבקש טרף לנפשם, ומים להרוות את צמאם בדברים נוספים העומדים על הפרק. אי לזאת, על אף גילו המרומם, וטרדותיו שמעל הראש, נעתר מרן שליט"א לבקשת הרבים, להקדיש מזמנו וכוחותיו להשמיע דברותיו קול חוצב להבות אש, דברי אמונה ובטחון, והכנה לגאולה השלימה והקרובה, וישא

מאמר חיזוק ואמונה

בו ישא דברותיו בדברים העומדים על הפרק

המאמר יתקיים בס"ד בשבוע הבא, כאשר הדברים ישודרו שידור חי על הטלפון, על מנת לאפשר להתלמידים

הנמצאים מעבר לים, שגם הם ישמעו הדברים. פרטי הזמן ומספרי הטלפון יפורסמו בס"ד לאחר השבת

בתפלה לקל חי שישמור על בניו מכל נגע ומחלה, ויחוש וימהר קץ צרותינו בגאולה הקרובה בב"א

המערכת